

Nederlandse
Ornithologische
Unie

JAARVERSLAG 2023
incl. financiën

Inhoud

1	Voorwoord.....	2
2	Doelstelling van de vereniging.....	3
3	Tijdschriften.....	4
3.1	Ardea.....	4
3.2	Limosa.....	4
3.3	Watervogels.....	4
3.4	NOU-bibliotheek.....	4
4	Activiteiten.....	5
4.1	Meerdaags symposium.....	5
4.2	Landelijke Dag.....	5
5	(Digitale) Promotie en informatie.....	6
5.1	Stand.....	6
5.2	Sociale media.....	6
5.3	Digitale nieuwsbrieven.....	6
5.4	Website (www.nou.nu).....	6
6	Organisatie.....	7
6.1	Aantallen leden en abonnees.....	7
6.2	Samenstelling bestuur.....	7
6.3	Commissies van de NOU en Dutch Birding Association.....	8
6.3.1	Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).....	8
6.3.2	Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA).....	8
6.4	Secties van de NOU.....	9
6.4.1	Nederlandse Zeevogel Groep (NZG).....	9
6.4.2	Avifaunistische Kring Nederland (AKN).....	9
6.5	Gerelateerde fondsen.....	10
6.5.1	Stichting Huib Kluijver Fonds - Jaarverslag 2023.....	10
6.5.2	Stichting Vogeltrekstation.....	11
7	Financieel jaarverslag 2023.....	13
7.1	Verloop herstructurering financiële administratie.....	13
7.2	Oude wanbetalers.....	13
7.3	Jaarrekening 2023.....	14
7.4	Begroting 2024.....	21
7.5	Btw-plicht en begroting 2024.....	21
7.6	Consequenties Btw-heffing.....	22
7.7	Kascontrole boekjaar 2022 en 2023.....	22

1 Voorwoord

Nadat we in 2022 door de coronapandemie ons tweejaarlijkse congres niet konden houden, zijn we in februari 2023 met een tweedaags congres in Haren gestart. Het congres trok ruim honderd deelnemers en was een zeer inhoudelijke maar ook gezellige samenkomst van enthousiaste vogelonderzoekers. Er waren mooie grote overzichtsverhalen van Jan Veen (zeevogels West-Afrika), Jan van Gils (aanpassing kanoeten aan klimaatverandering), Ruben Fijn (sociale betrokkenheid Namibiërs bij bescherming van de Damara stern) en Leo Zwarts (ecologie en verspreiding vogels in de Sahel), maar ook een grote diversiteit aan kortere verhalen. Zoals inmiddels gebruikelijk, waren er ook verschillende workshops, en met dit jaar als noviteit een heuse Mystery bird quiz. Op het congres werd ook de Algemene Leden Vergadering gehouden.

De tweede bijeenkomst dit jaar werd zoals gebruikelijk gehouden op de Landelijke Dag, in samenwerking met Sovon en Vogelbescherming Nederland. Deze dag was in Barneveld en was extra feestelijk, omdat Sovon 50 jaar bestond. Gelukkig hadden we voor het NOU programma een grote zaal tot onze beschikking, want het programma "Vogels als verbinders" trok een grote schare geïnteresseerde luisteraars. Interessant was de combinatie van lange verhalen met veel diepgang, maar ook flitspresentaties over memorabele aflezings van gekleurde vogels door een scala aan professionele en vrijwillige onderzoekers.

De NOU-zaal met een capaciteit van 300 personen was de hele dag volledig gevuld. Bezoekers die helaas de toegang moest worden geweigerd (zaal vol) konden gelukkig terugvallen op de livestream. De opgenomen presentaties zijn te bekijken op ons eigen Youtube kanaal (<https://www.youtube.com/@nou-nederlandseornithologi110>).

Het bestuur van de NOU vergaderde in 2023 op de volgende data:

- 18 februari 2023 (ALV)
- 13 maart 2023 (digitaal)
- 5 juli 2023 (digitaal)
- 2 oktober 2023 in Utrecht
- 18 december 2023 (digitaal)

De Algemene Ledenvergadering (ALV) werd op tijdens het meerdaagse congres in Haren (Gr.) gehouden. In totaal bezochten ruim 100 vogelonderzoekers het congres en waren minstens 30 leden aanwezig bij de ALV.

De tijdschriften hadden ook een goed jaar. Limosa heeft vier reguliere nummers uitgebracht, en kan rekenen op een stabiele lezersschare. Ardea heeft naast een regulier nummer, ook een bijzondere special over vogels in de Sahel uitgebracht die door Leo Zwarts en Rob Bijlsma is geredigeerd (en voor een belangrijk deel is volgeschreven).

Voor 2024 staan weer twee lezingendagen gepland, en zal het bestuur de noodzakelijke vernieuwing van de website ter hand nemen. Tevens willen we aandacht besteden aan hoe we de teruggang van het ledenaantal kunnen stoppen.

Christiaan Both,
voorzitter

2 Doelstelling van de vereniging

De Nederlandse Ornithologische Unie stelt zich ten doel om onderzoek aan wilde vogels in Nederland te stimuleren. Dat doet zij door een netwerk te vormen tussen professionele onderzoekers en de vele mensen die in hun vrije tijd vogels onderzoeken. Door deze netwerkfunctie vindt uitwisseling van ideeën plaats en worden ook jonge beginnende onderzoekers gemotiveerd om gedegen onderzoek uit te gaan voeren.

De persoonlijke uitwisseling van kennis vindt primair plaats tijdens de twee landelijke lezingendagen en tweejaarlijks in de vorm van een meerdaags congres. Hart van de vereniging vormt het uitgeven van twee tijdschriften. Het tijdschrift *Limosa* is Nederlandstalig en populair-wetenschappelijk, met bijdragen die voornamelijk betrekking hebben op ecologie, gedrag, avifaunistiek en aantalsontwikkeling van in Nederland levende vogels. Het auteursbestand is een mix van vrijwillige en beroepsmatige vogelonderzoekers. Het Engelstalige tijdschrift *Ardea* wil zich onderscheiden door een nadruk op lange- termijnstudies aan in het wild levende vogelpopulaties en hun leefgebied, een duidelijke presentatie van de data en goede leesbaarheid. Het tijdschrift richt zich op de internationale wetenschappelijke gemeenschap, maar streeft naar goede leesbaarheid voor de niet-specialist. Daartoe wordt o.a. bij elk artikel een Nederlandstalige samenvatting opgenomen.

Op lezingendagen en congressen streeft het NOU-bestuur een actieve betrokkenheid van de leden na, in de vorm van het geven van presentaties en workshops. Door nadrukkelijk ook niet-professioneel werkzame onderzoekers te stimuleren presentaties te geven wordt discussie gestimuleerd en ontstaan kansen om de kwaliteit van onderzoek te verbeteren.

De Nederlandse Ornithologische Unie
heeft de status van
Algemeen Nut Beogende Instelling.
(RSIN: 816606511)
Giften aan de vereniging
zijn daarmee onder voorwaarden
aftrekbaar voor de
inkomstenbelasting.

3 Tijdschriften

3.1 Ardea

Zonder de artikelen in het reguliere nummer (111/2) tekort te willen doen, was de belangrijkste mijlpaal voor Ardea het verschijnen van het lang verwachte themanummer over de Sahel (111/1). Maar liefst achttien wetenschappelijke artikelen vormen de facto de update van de wetenschappelijke kennis, die in het Best birdbook of the year 'Living on the edge' (2009) staat beschreven. Onder de bezielende leiding van Leo Swarts en Rob Bijlsma kwam de prachtige full colour en 1,3 kilo wegende Ardea-Sahel-editie tot stand. Het nummer opent met een voorwoord van I. Thiaw, uitvoerend secretaris van de conventie ter bestrijding van de verwoestijning (UNCCD). Theunis Piersma en Hacen El-Hacen stonden aan de lat voor de inhoudelijke introductie. Daarna volgen maar liefst 15 artikelen van de hand van Leo Swarts, Rob Bijlsma, Jan van der Kamp en Marten Sikkema. De inhoudelijke basis daarvoor werd gevormd door het indrukken, systematische veldwerk dat door hen tussen 2007 en 2019 werd verricht in een gebied ter grootte van de Verenigde Staten. De Sahel-editie werd gecompleteerd door vier artikelen van de hand van gekende trekvogelonderzoekers, die eveneens met hun schoenen door het Sahelzand of aangrenzende klimaatzones hebben geploeterd. De uitgave van dit unieke Ardea-nummer was financieel haalbaar door substantiële bijdragen van/via Rob Bijlsma en een bijdrage van Vogelbescherming Nederland. Het is veelzeggend dat op 31-12-2023 van het themanummer al 154 extra exemplaren waren verkocht.

3.2 Limosa

Limosa begon rijkelijk bedeeld met kopij aan de nieuwe jaargang 96. Jaargang 96 bestond uit vier reguliere nummers, die alle in kalenderjaar 2023 uitkwamen. Een prima prestatie van alle auteurs en de redactieleden, die allen het werk belangeloos in hun vrije tijd verrichtten. Jaargang 96 besloeg 194 pagina's: 11 artikelen, 4 artikelen over lopend onderzoek, 1 korte bijdrage, 2 boekenrecensies en In Memoriams voor Luit Buurma en Johan de Jong. In drie nummers werden samenvattingen van internationaal wetenschappelijk onderzoek samengevat in de rubriek 'Andermans veren'. De wat gewijzigde opmaak (lettertype en kleurgebruik) van Limosa kreeg een goede ontvangst. De verzending verliep soepeler door de overstap naar een ander bedrijf, zo ook de druk bij een nieuwe drukker. Tijdens het opstellen van dit NOU-jaarverslag is nummer 97/1 door de eindredactie afgerond, zodat het verschijnen van deze editie prima op schema ligt.

Sinds maart 2022 beweegt Limosa zich ook op de sociale media met een Instagram- en Facebookaccount om zo ook zelf direct nieuws over Limosa naar buiten te kunnen brengen. De oplage van Limosa blijft op peil (2400 ex.).

Twee Limosa-redacteuren stopten, te weten Eva Kok en Maja Roodbergen. Eva Kok kwam in 2020 de redactie versterken, Maja Roodbergen trad in 2014 aan als technisch eindredacteur. De technische eindredactie is sinds 2023 in handen van redactiesecretaris Romke Kleefstra, de eindredactie wordt gedaan door Raymond Klaassen.

3.3 Watervogels

Watervogels verscheen in 1976-1981 en ging in 1982 op in Limosa. In november 2023 heeft Johan Stuart de complete zes jaargangen van het tijdschrift Watervogels kunnen 'redden' uit het archief van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland. De NOU en Sovon hebben goedkeuring gegeven voor de digitalisering van Watervogels op www.natuurtijdschriften.nl, een platform van Naturalis. Hein Jansen, de invoerder van het tijdschrift Fitis (blad van VWG Kennemerland), zal het digitaal beschikbaar maken van Watervogels voor zijn rekening nemen.

3.4 NOU-bibliotheek

De NOU-boekenbibliotheek is bij de Rijksuniversiteit Groningen ondergebracht. De tijdschriftenbibliotheek is ondergebracht bij Sovon. Op afspraak kunnen beide bibliotheken worden geraadpleegd door een email te sturen naar zernike-bibliotheek@rug.nl respectievelijk jeroen.vanzuylen@sovon.nl.

4 Activiteiten

4.1 Meerdaags symposium

In 2023 organiseerde de NOU van 17 t/m 19 februari voor de vijfde maal een meerdaags symposium in de bekende locatie 'de Biotoop' te Haren (Gr.). Plenaire presentaties werden gegeven door Jan Veen, Jan van Gils, Ruben Fijn en Leo Zwarts. Daarnaast waren er korte lezingen in deelsessies en was er een moment waarop deelnemers foto's van veldwerk konden tonen. Het zou de laatste keer blijken dat Luit Buurma voor NOU-publiek een presentatie gaf over de laatste inzichten van zijn radaronderzoek naar slaapgedrag van gierzwaluwen boven het IJsselmeer. Een beknopt verslag van het symposium verscheen in Limosa 96/1.

4.2 Landelijke Dag

De tweede bijeenkomst bestond uit een lezingenprogramma op de Landelijke Dag in Barneveld, die dit jaar op zaterdag 25 november werd gehouden. Uit de grote belangstelling voor alle lezingen en de vele positieve reacties bij de NOU-stand maken we op dat de invulling van het thema 'Vogels als verbinders' een schot in de roos was. Een samenvatting van de dag zal verschijnen in Limosa nummer 97/1.

5 (Digitale) Promotie en informatie

5.1 Stand

De Landelijke Dag was in 2023 het enige evenement waarop de NOU vertegenwoordigd was met een informatiestand. Op deze dag kwamen er veel bezoekers langs en werden oudere tijdschriften weggegeven. Eén bezoeker gaf zich op als lid. Leo Zwarts was na zijn lezing bij de stand aanwezig om met lezers van Ardea in gesprek te gaan en signeerde desgevraagd de Sahel-special.

5.2 Sociale media

De NOU heeft een Facebookpagina, die wordt beheerd door Kees Schreven en Romke Kleefstra. Op dit moment heeft de NOU-pagina op Facebook afgerond 1500 volgers. Facebook wordt voornamelijk gebruikt voor aankondigingen van activiteiten en artikelen uit Limosa. De NOU heeft een Twitteraccount voor Ardea, dat wordt beheerd door Popko Wiersma.

De opgenomen presentaties op het NOU-Youtube kanaal worden goed bekeken (<https://www.youtube.com/@nou-nederlandseornithologi110>). De opgenomen volledige livestream van de Landelijke Dag 2023 is inmiddels ca. 900 keer bekeken, de individuele lezingen tussen de ca. 40-300 keer.

5.3 Digitale nieuwsbrieven

In het laatste kwartaal van 2023 is software in gebruik genomen ('Mailchimp') waarmee relatief eenvoudig digitale nieuwsbrieven aan de NOU-leden kunnen worden gestuurd. Op deze wijze hoopt het bestuur de leden beter en sneller van actuele informatie te kunnen voorzien over (voorgenomen) activiteiten en de tijdschriften. Rond de Landelijke Dag 2023 en in de aanloop naar het voorjaarssymposium en de Algemene Leden Vergadering van 9 maart 2024 is meerdere malen van 'de Mailchimp' gebruik gemaakt.

5.4 Website (www.nou.nu)

De bestaande NOU-website is aan vervanging toe. Achter de schermen is in 2023 gewerkt aan de basis voor een nieuwe website, met een content management systeem (cms) waarmee op verschillende niveaus beheerdersrechten zijn toe te wijzen. In de toekomst zullen de redacties van Ardea en Limosa, een sectie als de AKN en de Stichting Huib Kluijver Fonds zelf hun eigen pagina's bij kunnen gaan houden, maar kunnen deze 'deelbeheerders' geen veranderingen aanbrengen in andere sub pagina's of in de homepage van de NOU. Een belangrijk uitgangspunt voor de nieuwe site is dat de tijdschriften digitaal toegankelijk blijven. Uiteraard moeten de gegevens van de ledenadministratie goed beveiligd zijn. Na de hack en in voorbereiding op het nieuwe cms is de bestaande NOU-website overgezet op een nieuwer besturingssysteem en wordt gebruik gemaakt van beter beveiligde verbindingen.

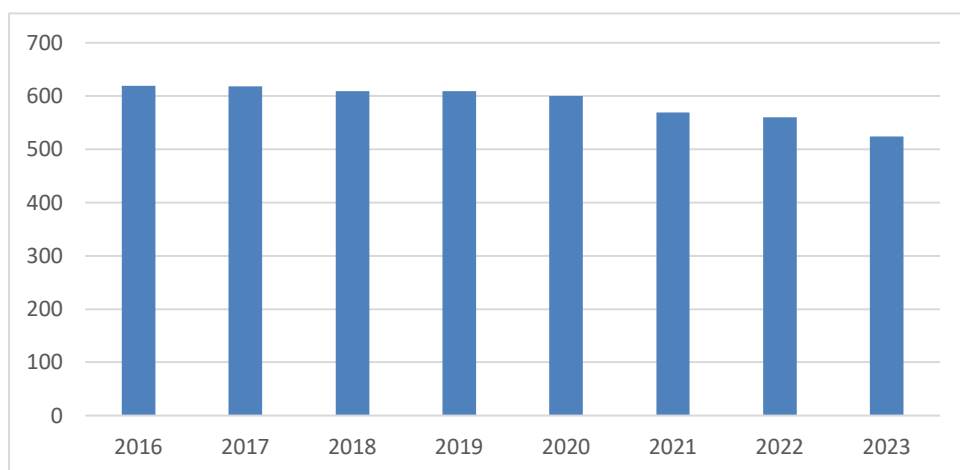
De planning is om de nieuwe website in de zomer van 2024 gereed te hebben. Als eerste stap zullen de algemene pagina's van de NOU-website worden vernieuwd. Daarna volgen de pagina's van Ardea en Limosa. Vanuit het bestuur trekt Albert de Jong vanaf begin 2024 deze vernieuwing en werkt daarbij samen met oud-bestuurslid Martijn Perk. Een extern bureau wordt gevraagd om de eerste vernieuwing uit te voeren. Martijn Perk zal na de vernieuwingsslag webbeheerder worden. Databasebeheerder Maarten Loonen heeft aangegeven dat hij deze werkzaamheden wil overdragen. Hiervoor zal een vervanger gezocht worden.

Begin 2023 bleek dat met het nieuwe AFAS-boekhoudsysteem ook een web-toegang mogelijk is, waarin leden zelf hun gegevens kunnen beheren ('AFASOutsite'). Een overstap naar AFASOutsite zou als voordeel hebben dat de adresgegevens van leden en abonnees op één plek staan en dan zijn beveiligd met de AFAS-software. Momenteel staan de adresgegevens nog op twee plaatsen: in het ledenadministratie-gedeelte van de website én in het boekhoudsysteem. Aangezien met de komst van een nieuwe website de mogelijkheid bestaat om een koppeling te implementeren, wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om AFASOutsite aan te laten sluiten op onze wensen.

6 Organisatie

6.1 Aantallen leden en abonnees

In 2023 zette de vanaf 2017 ingezette daling van het ledenaantal door. De meeste opzeggingen hadden als reden dat men financiële keuzes moest maken en door overlijden. De significante terugloop werd helaas niet gecompenseerd door nieuwe aanwas en wijst op het belang van meer promotie van het lidmaatschap. In 2023 waren er 528 NOU-leden, waarvan er 523 Ardea en Limosa ontvingen. De vijf gezinsleden ontvingen geen Ardea en Limosa. Er liepen 234 Limosa-abonnementen via de NOU. Verschillende NOU-leden hebben de afgelopen jaren hun NOU-lidmaatschap ingeruild voor een Pluslidmaatschap van Sovon. Inclusief de 1.586 Plusleden van Sovon was het abonneebestand van Limosa 2.343 adressen per 31-12-2023. Ten opzichte van 2022 is het bestand met 60 toegenomen. Deze groei heeft uitsluitend bij de Plus-leden plaatsgevonden.

Ontwikkeling ledenaantal Nederlandse Ornithologische Unie in 2016-2023

6.2 Samenstelling bestuur

Eind 2023 was het bestuur als volgt samengesteld:

<i>Naam</i>	<i>Functie/rol</i>	<i>Jaar van (her-) benoeming</i>	<i>Statutair aftredend per</i>
Christiaan Both (voorzitter)	Voorzitter	2022*	2026
Albert de Jong (secretaris)	1 ^e secretaris / PR	2020	2024
Theo Boudewijn	Penningmeester	2023	2027
Janske van de Crommenacker	Lid redactieraad Limosa	2022	2026
Frank de Miranda	Liason AKN	2023*	2027
Kees Schreven		2022*	2026
Tom Versluijs		2020	2024
Astrid Potiek		2020	Tussentijds in 2023 afgetreden

(*) impliciete herbenoeming

Toelichting op de bestuursamenstelling

Met het bestuur voldoen we aan ons eigen streven om bestuursleden te hebben vanuit tenminste de Rijksuniversiteit Groningen, het Nederlands Instituut voor Ecologie c.q. het Vogeltrekstation, Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland. Daarnaast zijn/waren bestuursleden werkzaam bij het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee en ecologische adviesbureaus.

Naast beroepsmatig werkzame personen streeft het bestuur ook naar een of meer bestuursleden, die als vrijwillig vogelonderzoeker actief zijn.

Frank de Miranda is als bestuurslid ook de contactpersoon met de Avifaunistische Kring Nederland AKN (een sectie van de NOU). Janske van de Crommenacker is tevens lid van de redactieraad van Limosa.

Mede door het tussentijds aftreden van Astrid Potiek en de grote hoeveelheid werkzaamheden was er behoefte aan meer bestuurlijke slagkracht. Daarom zijn medio 2023 door het bestuur Evy Gobbens, Youri van der Horst en Jouke Altenburg benaderd als aspirant bestuurslid. Vanaf september 2023 hebben zij - om zich in te werken - deelgenomen aan de bestuursvergaderingen (zonder stemrecht). Ook hebben zij bijgedragen aan o.a. de organisatie van de Landelijke Dag van 25 november 2023 en het geplande symposium van 9 maart 2024. De daadwerkelijke benoeming van de drie aspirant-bestuursleden zal conform de Statuten aan de leden worden voorgelegd tijdens de ALV van 9 maart 2024.

Bestuur ondersteuning

Maarten Loonen adviseert het bestuur bij de verdere professionalisering van de website en onderhoudt deze samen met Martijn Perk.

Penningmeester Theo Boudewijn werd bij de herstructurering van de financiële administratie ondersteund door Leen Heemskerk, Martijn Perk en de financiële staf van Sovon.

6.3 Commissies van de NOU en Dutch Birding Association

6.3.1 Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

In maart 2023 rondde de CDNA in opdracht van de besturen van de NOU en Dutch Birding Association (DBA) een verkenning af naar het invoeren van categorieën in de Nederlandse lijst van vogels. Daarmee ging de CDNA na welke voordelen het heeft om vogels die in Nederland voorkomen in te delen in vijf categorieën (A t/m E) op basis van wel/geen wilde status. Deze indeling wordt breed gebruikt in Europa en biedt betere mogelijkheden om de status van vogels te benoemen. De besturen van de NOU en DBA hebben in december 2024 positief gereageerd op het advies om deze categorieën in Nederland in te voeren. Daarbij is van belang dat de Nederlandse lijst een solide wetenschappelijke en juridische status heeft. Het bestuur van de NOU stelt voor om hiervoor samen met Vogelbescherming, Sovon, DBA en CDNA een taakgroep te vormen die volgens een vaste routine de lijst bijwerkt en hierover publiceert. Over dit voorstel zal in februari 2024 verder gesproken worden met betrokken partijen. Vanuit het NOU-bestuur zijn Frank de Miranda en Albert de Jong dossierhouders.

6.3.2 Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

In 2023 was er geen contact met de CSNA. In 2024 wordt in samenspraak met Dutch Birding een gesprek gepland om de contacten weer aan te halen.

6.4 Secties van de NOU

6.4.1 Nederlandse Zeevogel Groep (NZG)

SULA wordt sinds 2018 alleen digitaal uitgegeven. Aan het eind van elk jaar worden de artikelen voor de liefhebbers gebundeld in een pdf. De NZG is als NOU-sectie vooral zichtbaar op de congressen en themadagen, waarbij regelmatig verhalen en workshops over zeevogels worden gehouden door NZG-leden.

Het NOU-bestuur heeft in 2023 contact gezocht met het bestuur van de NZG om te onderzoeken hoe beide organisaties elkaar verder kunnen versterken. Dit is nog gaande.

6.4.2 Avifaunistische Kring Nederland (AKN)

Na Coronatijd was ook voor de AKN 2023 weer een 'normaal' jaar. Althans wat de voortgang in activiteiten betreft. De AKN-Nieuwsbrief van januari 2024 gaat daar uitvoerig op in.

De belangrijkste gebeurtenissen zijn:

- Terugtrekking van Robert Kwak uit het bestuur.
Robert is op 20 augustus 2021 geïnstalleerd als voorzitter van de AKN en volgde toen Frank de Miranda op. Frank is nu weer "ad interim" voorzitter tot het moment dat de contouren van het meerjarenplan 2025-2028 door het AKN-bestuur zijn vastgesteld.
- Volgens schema heeft Kees Scharringa zijn bestuursfunctie per 31 december neergelegd.
- Per 1-1-2024 zijn Ed Veling, secretaris Werkgroep Ornithologisch Erfgoed (WOE) en Paul van Els (voor systematiek) toegetreden tot het bestuur, zodat het bestuur nu samen met Jaap Vink en Paul Keuning bestaat uit vijf personen.
- De website van de WOE www.ornithologischerfgoed.nl is door Ed Veling aanzienlijk bijgewerkt en nadert nog binnen het huidige meerjarenplan de 50 gedocumenteerde ornithologische archieven. De WOE heeft drie keer vergaderd bij Vogelbescherming Nederland.
- In samenwerking met Het Natuurhistorisch Museum Rotterdam heeft de WOE een tentoonstelling in voorbereiding over de geschiedenis in Nederland over de veldornithologie vanaf begin 20e eeuw. Inmiddels is door Het Cultuurfonds al een aanzienlijke subsidie toegezegd. Het wachten is nog op uitsluitsel van andere fondsen.
- Het door de Netherlands Biodiversity Information Facility (NLBIF) - onderdeel van Naturalis BC - gefinancierde project van de aan AKN gerelateerde Dutch-Georgian Ornithological Foundation (DuGOF) is succesvol afgerond. Zie ook het NOU-jaarverslag 2022. Mede door dit project is Georgië als country participant toegetreden tot de mondiale organisatie GBIF. Verder is er door dit project nu voor het eerst een overzicht van 28 organisaties in Georgië met informatie in hoeverre zij beschikken over biodiversiteitsdata. Bovendien is er een structurele samenwerking tot stand gebracht met de NGO NACRES.
- Het eveneens door NLBIF gefinancierde project Digitalisering Dagboeken Bernardus van Dooren is in de afrondende fase: het in concept maken van een publicatie over de meerwaarde die het gevolg is van deze digitalisering. De doorlooptijd van het project eindigt begin april 2024.
- Om meer informatie te verschaffen over nieuwe inzichten in systematiek is een eerste projectplan gemaakt. De financiering hiervoor is voor een flink deel rond en de start is gepland per 1 april 2024. Paul van Els participeert in dit project als systematicus, mede namens het NOU-bestuur.

6.5 Gerelateerde fondsen

6.5.1 Stichting Huib Kluijver Fonds - Jaarverslag 2023

De Stichting Huib Kluijver Fonds is opgericht op 19 november 1981 ter nagedachtenis aan Huib Kluijver (1902-1977). Hij was een van de roergangers van de Nederlandse Ornithologische Vereniging en de latere Nederlandse Ornithologische Unie. Het Huib Kluijver Fonds heeft als statutaire doelstelling “het bevorderen van de ornithologie in de ruimste zin des woords”. In de praktijk ligt de focus op in Nederland voorkomende stand- en trekvogels.

Aanvragen 2023

Er werden in 2023 zeven aanvragen ontvangen. Deze zijn in competitie beoordeeld. De aanvraag van de telgroep Engelsmanplaat voor onderzoek naar de effecten van recreatie op aanwezige wulpen en lepelaars werd gedeeltelijk gehonoreerd (aanschaf telescoop). Deze telescoop zal de komende jaren ook gebruikt worden voor de maandelijkse hoogwatervluchtplaatstellingen.

De aanvraag van VRS de Haar werd gehonoreerd, onder het voorbehoud van een sluitende begroting. Zij gaan het trekgedrag van oeverzwaluwen met geolocators onderzoeken.

Eén aanvraag werd aangehouden, met een verzoek om nadere onderbouwing. Drie aanvragen werden afgewezen en één aanvraag werd door de indieners zelf teruggetrokken. Alle aanvragen werden binnen de gestelde termijn van het reglement afgehandeld. Aanvragers kregen een brief waarin het besluit inhoudelijk werd toegelicht.

Financiën – inkomsten 2023

Herman Nuijen, overleden op 8 juli 2022, heeft de Stichting Huib Kluijver Fonds als een van zijn erfgenamen benoemd. In het eerste kwartaal van 2023 werd een voorschot ontvangen. Het resterende deel volgt naar verwachting in de loop van 2024.

Er werd in 2023 tevens een bijdrage van Ko de Korte ontvangen, geormerkt voor onderzoek aan tropische zeevogels.

Drie vertrekkende medewerkers van Vogelbescherming Nederland deden in het laatste kwartaal van 2023 de toezegging het bedrag van hun afscheidscadeau te doneren aan het Huib Kluijver Fonds met als oogmerk de ondersteuning van Afrikaanse ornithologen. Hun toegezegde donaties werden door Vogelbescherming Nederland aangevuld met de verkoopopbrengst van overtollig I.C.T.-materiaal. Op basis van deze toezeggingen nam het HKF-bestuur het besluit met deze gelden een of meerdere (recent afgestudeerde) Afrikaanse masterstudenten in de gelegenheid te stellen in 2024 een congres te bezoeken van de African-Eurasian Migratory Landbird Study Group. Deze werkgroep neemt ook de uitvoering en verantwoording van deze gecombineerde donatie voor zijn rekening.

Bestuurlijke werkzaamheden

Het bestuur vergaderde in 2023 vijfmaal (online). De belangrijkste taak van het HKF-bestuur is het beoordelen van ingediende subsidieaanvragen, veelal ter dekking van materiële kosten voor ornithologisch onderzoek en ter ondersteuning van de realisatie van ornithologische publicaties.

Het bestuur heeft in 2023 haar beleidsplan geactualiseerd. Een van de actiepunten was het opstellen van een reglement met bijbehorend aanvraagformulier, ter bevordering van de kwaliteit en vergelijkbaarheid van de subsidieaanvragen. Ook staan de wederzijdse rechten en plichten in het reglement verduidelijkt. Beide documenten zijn beschikbaar via de HKF-pagina op www.nou.nu.

Besloten werd dat subsidieaanvragen voor ornithologische publicaties van commerciële uitgevers niet meer in behandeling worden genomen. Alleen particulieren / vogelwerkgroepen / non-profitorganisaties die een ornithologische publicatie voor eigen rekening en risico willen realiseren kunnen om een financiële bijdrage van het fonds verzoeken.

In Limosa 96.3 is in de NOU-rubriek een bijdrage over het Huib Kluijver Fonds opgenomen. Tijdens het NOU-congres van 10 t/m 12 februari 2023 in Haren werd aan de ca. 100 deelnemers een presentatie gegeven over de vernieuwde werkwijze en de versterkte financiële basis van het fonds.

Samenstelling HKF-bestuur in 2023

Conform de statuten is een schema van aftreden opgesteld. Bestuursleden worden voor een termijn van drie jaar benoemd, waarna nog een tweede termijn van drie jaar mogelijk is.

Bestuursleden	Jaar van (statutair) aftreden
Theo Boudewijn (voorzitter)	2025
Jouke Altenburg (secretaris)	2026 (eerste termijn)
Bob Loos (penningmeester)	2024
Casper van Leeuwen, lid (penningmeester vanaf 2024)	2026 (eerste termijn)
Piet van den Hout, lid	2024
Femke Jochems, lid	2026 (eerste termijn)

Bestuursleden moeten lid zijn van de Nederlandse Ornithologische Unie en ervaring hebben met het uitvoeren van ornithologisch onderzoek (vrijwillig of professioneel) en/of het uitgeven van ornithologische publicaties en/of het beoordelen van subsidieaanvragen. Bij vacatures streeft het HKF-bestuur ernaar om de variatie in gender en leeftijd te vergroten.

Het bestuur van het Huib Kluijver Fonds is bereikbaar via: huibkluijverfonds@gmail.com

De Stichting Huib Kluijver Fonds is een Algemeen Nut Beogende Instelling, kortweg ANBI. Giften aan de stichting zijn fiscaal aftrekbaar, mits is voldaan aan de door de Belastingdienst gestelde voorwaarden (zie: website van de Belastingdienst).

6.5.2 Stichting Vogeltrekstation

De Stichting Vogeltrekstation (SVT) werd oorspronkelijk opgericht als Stichting Vogeltrekstation Texel en had als doel “het bevorderen van ornithologisch onderzoek in het algemeen en dat van den vogeltrek in het bijzonder”. Het idee was om terreinen en gebouwen voor onderzoek aan de vogeltrek te verwerven met als voorbeeld het Vogeltrekstation op Helgoland. Door financiële problemen zijn deze doelstellingen nooit verwezenlijkt. De activiteiten bestonden uit onderzoek, cursussen en vogeltrekkampen. In 1949 is “Texel” uit de naam geschrapt. Dankzij een subsidiëring van de Koninklijke Academie van Wetenschappen (KNAW) in 1954 konden de activiteiten in het net opgerichte Instituut voor Oecologisch Onderzoek (IOO) worden ondergebracht en deze vormden daar de afdeling Vogeltrekstation. De stichting zelf bleef zelf onafhankelijk, maar had weinig financiële armslag. Het bestuur was in 1976 van plan om de activiteiten te staken en de stichting op te heffen, maar formeel nam de NOU in 1978 het bestuur van de stichting over. De activiteiten beperkten zich voornamelijk tot het verlenen van kleine subsidies aan vogelrings. In 1996 werd besloten om de Stichting nieuw leven in te blazen door bestuursleden uit verschillende organisaties aan te trekken: twee uit de NOU, twee uit het Vogeltrekstation en één uit de Ringersvereniging. Door het zeer beperkte kapitaal was het echter alleen mogelijk om kleine subsidies te verlenen aan ringgroepen voor bijvoorbeeld onderhoudswerkzaamheden aan ringstations en voor de aanschaf van apparatuur.

Eind 2023 werd een subsidieaanvraag van VRS de Haar ontvangen voor onderzoek aan het trekgedrag van oeverzwaluwen met behulp van geolocators. Begin 2024 is een bedrag van € 500,-- toegezegd, onder voorwaarde dat met een sluitende begroting gewerkt zou worden.

De subsidieaanvraag van VRS de Haar was aanleiding voor het bestuur van de Stichting Vogeltrekstation om zich te gaan bezinnen op de doelstellingen van de stichting en hoe deze heden ten dage het beste gerealiseerd kunnen worden. Dit zal in de loop van het voorjaar van 2024 plaatsvinden.

Samenstelling SVT-bestuur in 2023

Bestuursleden

Arie van Noordwijk (voorzitter)	Vogeltrekstation
Theo Boudewijn (secretaris)	NOU
Ruben Fijn (penningmeester)	NOU
Rinse Wassenaar (lid)	Vogeltrekstation
Koos van Ee (lid)	Ringersvereniging

7 Financieel jaarverslag 2023

7.1 Verloop herstructurering financiële administratie

In 2022 heeft het NOU-bestuur besloten, met toestemming van de Algemene Leden Vergadering van 25 juni 2022, om de financiële boekhouding en ledenadministratie uit te besteden aan Sovon. Hiervoor moesten de bestaande NOU-boekhouding en de ledenadministratie geïntegreerd worden in een nieuw administratief systeem van AFAS. Het nieuwe systeem staat los van de Sovon-administratie, zodat in de toekomst eventueel besloten kan worden om de administratie weer in eigen beheer te voeren.

Verloop inrichting nieuw administratief systeem

De eerste negen maanden van 2023 lag de nadruk op het ontwerpen van het administratief systeem en de conversie van de leden- en abonneemthouderbestanden. In het najaar van 2023 zijn de jaarlijkse facturen aan de leden en de abonneemthouders verstuurd. De inrichting van het nieuwe boekhoudsysteem voor het opmaken van de Jaarrekening en de Balans van 2023 stond gepland voor de periode oktober-december 2023. Door langdurige ziekte van een Sovon-medewerker trad hierin ernstige vertraging op. In februari 2024 konden deze werkzaamheden weer worden opgepakt.

De inrichting en het beheer van het AFAS-systeem bleek een aanzienlijk grotere klus dan van tevoren werd verwacht. Enerzijds kwam dit door de achterstand in de financiële administratie (de rekeningen voor leden en Limosa-abonnementen waren pas in december 2022 de deur uit gegaan) en anderzijds was het aantal combinatiemogelijkheden van abonnementen aanzienlijk groter dan verwacht: NOU-leden, privé-abonnementen, instituutabonnementen en abonnementen via agentschappen. Hierbinnen moet dan nog onderscheid gemaakt worden tussen Nederland, Europa en Wereld voor zowel Ardea of Limosa of een combinatie daarvan. Daarnaast bestaat ook de mogelijkheid voor een digitaal abonnement. Aan iedere specifieke combinatie is een specifieke prijs gekoppeld (in totaal zijn er op dit moment 38 bestaande varianten).

Bij de inrichting van het nieuwe financiële systeem kwamen kleine onvolkomenheden in de lopende NOU-administratie naar voren, waardoor de Jaarrekening en de Balans over het financiële jaar 2023 niet op de geplande en gecommuniceerde datum van 4 maart 2024 aan de NOU-leden kon worden verzonden. Op 5 maart 2024 werden met o.a. hulp van de eerdere penningmeester Leen Heemskerk nog enkele onduidelijkheden in de gebruikte balansposten opgelost, zodat op 7 maart de voorlopige jaarcijfers beschikbaar waren. Al met al vergde de inrichting van het financiële systeem meer ondersteuning van Sovon en een AFAS-deskundige dan tevoren was ingeschat.

Begin maart 2024 bleek deze tijdsinvestering echter al rendement op te leveren. Alle leden en Limosa-abonnees ontvingen hun factuur voor 2024; ook werden de automatische incasso's geïnd, waardoor we ruim een half jaar voorlopen op de inning in 2023. Inclusief de eerste en soms noodzakelijke tweede aanmaning hopen we de inning van contributies en privé-abonnementen hierdoor al in mei 2024 te kunnen afsluiten. Dit verkleint de kans op wanbetalers aanzienlijk.

7.2 Oude wanbetalers

Begin 2023 stond er nog € 9.600,-- uit aan contributies voor 2021 en 2022. Deze wanbetalers hebben aanmaningen per mail en vervolgens per brief gekregen. Indien niet op de brief werd gereageerd werd een tweede brief gestuurd met de aankondiging dat bij het verder uitblijven van de verschuldigde betaling het lidmaatschap/het abonnement zou worden beëindigd. In totaal zijn 13 leden als wanbetaler geschrapt, waarvan er twee later alsnog hebben betaald. Deze zijn weer in het ledenbestand opgenomen. Ook bleken er mensen overleden of verhuisd te zijn. Ook bleken enkele leden al eerder opgezegd te hebben, maar dit was niet goed in de administratie doorgevoerd. Deze zijn eveneens uit het ledenbestand verwijderd.

7.3 Jaarrekening 2023

Jaarrekening in euro's

Balans per 31 december 2023

Activa	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen		
Debiteuren	3.845	11.102
Overige vorderingen	0	21.106
	3.845	32.208
Liquide middelen	161.177	148.117
	165.022	180.325
Passiva		
Eigen vermogen		
Vrije reserves	109.174	100.613
Bestemmingsreserves en fondsen	25.265	41.830
	134.439	142.443
Kortlopende schulden		
Wervingsbijdrage Limosa tgv Sovon	9.071	9.978
Crediteuren Sovon Limosa	8.000	9.716
Overige schulden	13.512	18.728
	30.583	37.882
	165.022	180.325

In de balans valt op dat de vorderingen sterk zijn afgenomen, waardoor de liquide middelen zijn toegenomen. Het aantal debiteuren is flink afgenomen.

De vrije reserves zijn iets toegenomen, maar de bestemmingsreserves (gereserveerd geld) zijn flink afgenomen. Zo is de subsidie van € 10.000 van Vogelbescherming Nederland voor de Sahel-Ardea gebruikt.

Staat van baten en lasten over 2023

	realisatie 2023	begroting 2023	realisatie 2022
Lidmaatschapsgelden	29.868	32.000	28.288
Ardea instituten	6.025	5.500	5.133
Ardea BioOne	12.116	10.600	10.570
Ardea Reprorecht	408	600	618
Ardea: open source en kleurenfoto's (auteurs)	4.104	3000	3.780
Limosa abonnementen	9.472	8.000	7.429
Themadagen en jaarcongres	6.061	5.000	440
Subsidies+verkoop Ardea-special	18.654	12.000	31.106
Giften en overig	2.598	300	236
Rente	491	0	0
a. Baten	89.799	77.000	87.597
Tijdschriften	-64.159	-67.000	-74.164
Congressen en themadagen	-13.307	-9.400	-2.186
Overig	-2.531	-1.350	-1.956
b. Besteed aan doelstelling	-79.997	-77.750	-78.306
c. Bestuurskosten	-17.806	-10.600	-2.888
totaal kosten	-97.803	-88.350	-81.194
Saldo van baten en lasten (a+b+c)	-8.004	-11.350	6.403

Het saldo van baten en lasten is als volgt in het eigen vermogen gemuteerd

Toevoeging (onttrekking) aan fondsen en reserves

Sahel nummer	-10.000	10.000	10.000
Aalscholver special			-9.000
digitalisering tijdschriften	-6.564		
	16.564	-10.000	-1.000
Vrije reserves	8.560	-21.350	5.403
Saldo van baten en lasten (a+b+c)	-8.004	-11.350	6.403

Toelichting op de staat van baten en lasten

De baten waren bijna € 13.000 hoger dan begroot. Er werd een extra afdracht van € 2.000,-- van BioOne ontvangen. De inkomsten van de Sahel-Ardea waren aanzienlijk hoger dan verwacht, met name door de losse verkoop van 151 exemplaren in 2023. De kosten van de tijdschriften lagen iets lager dan verwacht. In de begroting werd uitgegaan van vier Limosa's, twee reguliere Ardea's en één Ardea-special. De tweede reguliere Ardea is komen te vervallen. In 2023 werden 5 Limosa's uitgegeven en werd nog een Ardea-factuur van de 2022 jaargang ontvangen.

De kosten voor de symposia waren beduidend hoger dan begroot. Dit werd veroorzaakt doordat de rekening van de Landelijke Dag 2022 pas in februari 2023 (€ 2.711) werd ontvangen. Tevens zijn op deze post de kosten van de nieuwe banners van de NOU opgenomen (€ 1.349). Indien deze kosten buiten beschouwing worden gelaten, waren de kosten conform begroting.

De bestuurskosten waren € 7.206,-- hoger dan begroot. Dit werd vooral veroorzaakt door de aanzienlijk hogere kosten dan verwacht voor de inrichting/gebruik van de AFAS-administratie. Tevens was er geen rekening gehouden met Btw. Hierdoor bedroegen de werkelijke kosten € 12.781 tegen de begrote € 7.000,--

Het saldo van baten en lasten over 2023 is negatief, maar het verlies is kleiner dan begroot.

Waarderingsgrondslagen

Doel

De vereniging heeft tot doel de bevordering van de beoefening van de ornithologie in meest uitgebreide zin door:

- het uitgeven casu quo mede-uitgeven van het wetenschappelijke tijdschrift Ardea en het populairwetenschappelijke tijdschrift Limosa, alsmede andere publicaties;
- het organiseren van wetenschappelijk congressen, themadagen en excursies;
- het verlenen van medewerking aan, casu quo stimuleren van ornithologische projecten of publicaties.

Waarderingsgrondslagen voor de Balans

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijn Organisaties-zonder-winststreven (RJ-640). De grondslagen die worden toegepast voor waardering van activa en passiva en bepaling van het saldo van baten en lasten zijn gebaseerd op historische kosten.

Tenzij anders vermeld worden activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde, activa waar nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit vrije reserves, bestemmingsreserves en fondsen. Vrije reserves moeten worden aangewend binnen de doelstellingen van de vereniging en waarborgen dat de vereniging haar activiteiten kan continueren en daarvoor verplichtingen kan aangaan. Op bestemmingsreserves rust de verplichting ze aan wenden voor het doel waarvoor ze zijn gevormd. De besteding ervan moet nog in vorm van uitgaven ten laste van de exploitatie komen. Bestemmingsreserves zijn:

- Digitalisering tijdschriften, voor het toegankelijk maken via de NOU website van alle oude Ardea en Limosa tijdschriften en de tijdschriften van haar voorgangers. Daarnaast de publicaties van de WIWO en Watervogels. Deze bestemmingsreserve is vrijgevallen, omdat voor Watervogels een kosteloze digitalisering-werkwijze is afgesproken en de WIWO zelf actie onderneemt om haar rapporten te digitaliseren.
- Ardea specials: reserve bedoeld voor de dekking van extra kosten verbonden aan het uitbrengen van speciale nummers.
- Sahel-Ardea: deze bestemmingsreserve had betrekking op de subsidie van Vogelbescherming Nederland van € 10.000. Deze subsidie is benut voor de realisatie van de Sahel-Ardea. Deze post is daarna opgeheven.
- Dotatie kwaliteitsverbetering Ardea: deze bestemmingsreserve is gerelateerd aan bijdragen van auteurs voor kleurenfoto's en beschikbaar voor verdere kwaliteitsverbetering Ardea, een en ander naar het oordeel van de redactie.
- Toekomst Ardea; deze bestemmingsreserve is ingesteld in verband met de verwachte digitalisering van de uitgave op lange termijn en de gevolgen daarvan voor de status van het tijdschrift. In samenhang daarmee is de frequentie van Ardea opgevoerd tot twee of drie nummers per jaar en is veel aandacht voor wetenschappelijke publicaties op basis van langjarig onderzoek. De extra kosten voor een derde nummer kunnen deels uit deze reserve worden betaald.
- Ned Ornithologisch Erfgoed: deze bestemmingsreserve betreft een overschot op eerdere projecten van de sectie Avifaunistische Kring Nederland en is gereserveerd voor vervolgprojecten van de AKN.

Waarderingsgrondslagen voor de staat van baten en lasten

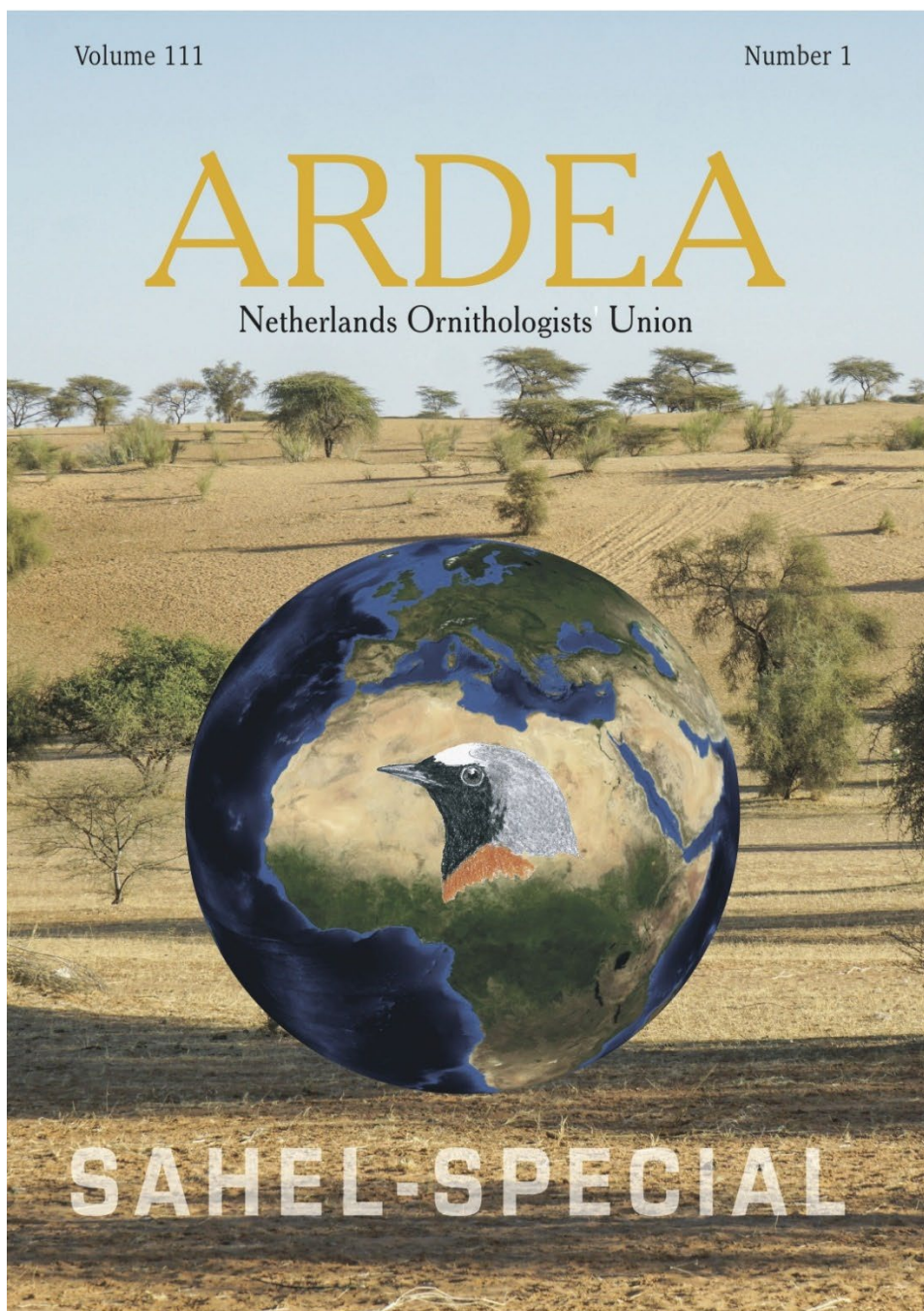
De bepaling van het saldo van baten en lasten hangt nauw samen met de waardering van activa en passiva. Contributies en abonnementsgelden worden verantwoord in de periode waarop ze betrekking hebben.

Subsidies en sponsorbijdragen worden in de staat van baten en lasten verwerkt als deze zijn toegekend of als daarover kan worden beschikt. Exploitatielasten en uitgaven aan projecten worden in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de tegenprestatie is geleverd en de activiteiten hebben plaatsgevonden. Financiële baten en lasten worden verantwoord in de periode waarop ze betrekking hebben.

BioOne is een not-for-profit organisatie die tegen betaling wetenschappelijke artikelen digitaal beschikbaar stelt en van de inkomsten daaruit ongeveer 50% doorbetaalt aan de uitgevers. De hoogte van de doorbetaling is voor 50% gebaseerd op het aantal via Ardea beschikbare artikelen en voor 50% op het aantal via BioOne geraadpleegde artikelen. De inkomsten van de NOU uit BioOne worden verantwoord in het jaar van ontvangst, derhalve betreffen de verantwoorde inkomsten het voorgaande boekjaar.

Limosa. Vanaf 2007 verzorgt de NOU alleen nog de verzending en abonnementsadministratie. Sovon regelt de andere activiteiten en draagt de eventuele verliezen op de exploitatie. Een overschot wordt toegevoegd aan de reserve Werving Limosa opgenomen onder de overige schulden. De bijdrage van de Nou aan de exploitatie van Limosa bestaat uit de ontvangen abonnementsgelden, een bijdrage uit de contributie van € 13,65 per betalend lid en opbrengsten uit losse verkoop, daarop in mindering komen de gemaakte verzend- en administratiekosten.

Reprorecht. Betreft de uitgeversbijdrage voor gemaakte kopieën van auteursrechtelijk beschermde artikelen in Ardea. In 2023 is de vergoeding over het publicatiejaar 2021 afgerekend.

Toelichting op de balans

Vorderingen

	31 december 2023	31 december 2022
<i>Debiteuren</i>		
Contributies	3.845	9.362
Auteursbijdragen	0	2.490
Voorzieningen niet invorderbaar	-2.892	-750
	953	11.102
Vorderingen en vooruit betaalde kosten		
Subsidie Aalscholver special	0	21.106
Subsidie Sahel special	0	
	0	21.106
	953	32.028

Liquide middelen

	31-12-2023	31-12-2022
ING 347	64.097	15.083
ING spaarrekening	0	5.025
ING 522	177	31.402
ASN	96.903	96.457
Kruisposten	0	150
	161.177	148.117

Overige schulden

	31-12-2023	31-12-2022
Sovon uhv exploitatie Limosa	8.000	10.104
vooruitbetaalde contributies	0	1.966
Te ontvangen facturen	0	877
AKN OEVOG	250	250
Donaties HKF en VTS	481	481
Nog te betalen onkostendeclaraties	0	650
Bijdrage CDNA	0	0
Bankkosten	0	100
Nog te ontvangen facturen kosten admin	12.781	4.300
	13.512	8.624
Totaal schulden	21.512	18.728

Een deel van de vorderingen, met name uit 2021 en 2022, bleek niet meer inbaar. In grote lijnen zijn we bij met de administratie. De hoeveelheid liquide middelen is toegenomen. Het bedrag van de overige schulden is iets toegenomen. De afrekening van Limosa 2023 moet nog plaatsvinden en de factuur voor de verrichte administratieve werkzaamheden door Sovon moet nog ontvangen worden.

Wervingsbijdrage Limosa tgv Sovon

	31-12-2023
Saldo 1 januari	9.978
Resultaat boekjaar 2023	0
Aan te wenden voor werving	-908
	-908
	<u>9.070</u>

Eigen vermogen

	31 december 2023	31 december 2022
<i>Vrije reserves</i>		
Reserve voor continuïteit	100.613	95.210
Saldo uit baten en lasten boekjaar	<u>8.560</u>	<u>5.403</u>
	109.173	100.613
<i>Bestemmingsreserves en fondsen</i>		
Digitalisering tijdschriften	0	6.564
Ardea specials	10.570	10.570
Kwaliteitsverbetering Ardea	2.842	2.842
Toekomst Ardea	9.843	9.843
Ned. Ornithologisch Erfgoed	2.010	2.010
Sahel special	<u>0</u>	<u>10.000</u>
	25.265	41.829
	<u>134.438</u>	<u>142.443</u>

De wervingsbijdrage voor Limosa is iets in omvang afgenomen. Hieruit is € 907,-- benut voor de NOU-bijdrage aan de opmaakverbetering van Limosa.

De vrije reserves zijn gestegen.

De bestemmingsreserves zijn afgenomen door het opheffen van de reserves "Digitalisering tijdschriften" en "Sahel special".

Exploitatiekosten

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
<i>Productiekosten</i>			
redactie en vormgeving 2 Ardea (1 special)	14.251	19.000	20.588
Drukkosten Ardea	29.115	24.500	32.770
Verzendkosten Ardea	8.641	7.000	6.443
Verzendkosten Limosa 4 nrs	8.520	10.000	7.409
Afdracht Sovon uhv exploitatie Limosa	3.632	7.000	6.954
	64.159	67.500	74.164
<i>Organisatiekosten studiedag en congres</i>			
Landelijke dag/congres/studiedag	13.307	9.700	2.166
<i>Bestuurskosten</i>			
Vergaderkosten	512	600	520
Reis- en verblijfkosten	259	200	-
Porti en kantoor, verzekering, betalingsverschil	310	2.200	1830
mailchimp	149		
uitbesteding administratie	4.059	4.000	
Uitbesteding automatisering	8.910	3.000	-
Oninbare debiteuren	2.892		
bankkosten	714	600	559
	17.806	10.600	2909
<i>Donaties/Doorgave giften</i>	2.531	1.481	1.956
Totaal	97.803	89.281	81.195

Bij de administratie is onderscheid gemaakt tussen “Uitbesteding administratie” en de “Uitbesteding automatisering”. De eerste post omvat het bijhouden van de boekhouding en de ledenadministratie. De tweede post betreft het daadwerkelijk inrichten van de ledenadministratie en de boekhouding binnen het AFAS-systeem. De post “Uitbesteding automatisering” vroeg een veel omvangrijkere inzet van Sovon medewerkers en een AFAS-deskundige dan oorspronkelijk was ingeschat. Hierbij dient opgemerkt te worden dat Sovon de helft van alle administratiekosten, zowel voor de inrichting als het beheer, voor haar rekening heeft genomen.

De productiekosten voor Limosa en Ardea liggen in de verwachte orde van grootte. Bij Limosa was er sprake van een meevaller omdat eerder ingeschatte kosten lager bleken uit te vallen. Al eerder is ook aangegeven dat de kosten van de studiedagen/congres hoger uitvielen door een nagekomen rekening en de aanschaf van banners.

Op basis van de jaarrekening 2023 is de onderstaande begroting voor 2024 opgesteld. De grote verschillen met de begroting en realisatie in 2023 worden aan de Baten-zijde met name veroorzaakt doordat inkomsten uit studiedagen en/of congres ontbreken en er geen subsidies worden verwacht. Wel worden er nog opbrengsten uit de verkoop van Sahel-Ardea's verwacht.

7.4 Begroting 2024

Begroting 2024

	begroting 2024	realisatie 2023	begroting 2023
Lidmaatschapsgelden	29800	29.868	32.000
Ardea instituten	6.000	6.025	5.500
Ardea BioOne	10.000	12.116	10.600
Ardea Reprorecht	400	408	600
Ardea: open source en kleurenfoto's (auteurs)	4.000	4.104	3000
Limosa abonnementen	8.800	9.472	8.000
Themadagen en jaarcongres	-	6.061	5.000
Subsidies+verkoop Ardea-special	1.200	18.654	12.000
Giften en overig	200	2.598	300
Rente	1.000	491	0
a. Baten	61.400	89.799	77.000
Tijdschriften	-43.800	-64.159	-67.000
Congressen en themadagen	-5.250	-13.307	-9.400
Overig	-1.850	-2.531	-1350
b. Besteed aan doelstelling	-50.900	-79.997	-77.750
c. Bestuurskosten	-11.960	-17.806	-10.600
totaal kosten	-62.860	-97.803	-88.350
Saldo van baten en lasten (a+b+c)	-1.460	-8.004	-11.350

De uitgave van de tijdschriften beperkt zich tot twee reguliere Ardea's en vier Limosa's, waardoor de kosten lager zijn dan in 2023. De kosten voor studiedagen blijven beperkt tot het symposium van 9 maart 2024 en de Landelijke Dag in november.

De bestuurskosten worden geschat op € 11.960,-- waarvan € 8.000,-- voor administratie. Dit laatste bedrag kan worden opgesplitst in € 5.000,-- voor de reguliere boekhouding en ledenadministratie door Sovon en € 3.000,-- voor de inzet van een AFAS-deskundige en het raadplegen van een Btw-fiscalist (zie 7.4).

Indien alle inkomsten en activiteiten conform begroting plaatsvinden, levert dit een klein verlies van € 1.460,-- op. Dit is gezien de financiële situatie geen probleem.

7.5 Btw-plicht en begroting 2024

De Belastingdienst heeft van het Ministerie van Financiën de opdracht gekregen om te onderzoeken of verenigingen ook als Btw-plichtige kunnen worden aangemerkt en of zij omzetbelasting moeten afdragen. De Belastingdienst heeft op 4 december 2023 de NOU als Btw-plichtige organisatie aangemerkt. De motivatie van de Belastingdienst is dat NOU-leden contributie betalen en op basis hiervan een verplichting (zoals de levering van tijdschriften) kunnen opeisen. De NOU blijkt geen omzetbelasting te hoeven afdragen. Er kan pas bezwaar tegen de beslissing van de Belastingdienst gemaakt worden, nadat de eerste Btw-aangifte over het tweede kwartaal van 2024 is ingediend.

Het voornemen is om bezwaar in te dienen. Vooruitlopend hierop worden al wel vast twee stappen gezet. De eerste stap betreft het raadplegen van een Btw-deskundige of een eventueel bezwaar tegen het besluit van de Belastingdienst kansrijk is. Indien hierover negatief geoordeeld wordt, worden aan de Btw-deskundige de te hanteren Btw-tarieven voorgelegd, zodat hierover later geen discussie met de Belastingdienst kan ontstaan. Als tweede stap wordt een AFAS-deskundige gevraagd om het administratiesysteem zodanig aan te passen dat de vereiste Btw-tarieven gehanteerd kunnen worden.

7.6 Consequenties Btw-heffing

Voor 2024 pakt de Btw-heffing naar verwachting gunstig voor de NOU uit. Alle inkomsten worden zoveel mogelijk in de eerste drie maanden van het jaar gerealiseerd, zodat hierover nog geen Btw hoeft te worden afgedragen. Voor de uitgaven in deze drie maanden kan geen Btw teruggevraagd worden, maar het merendeel van de uitgaven vindt plaats na 1 april 2024, zodat netto meer betaalde Btw teruggevraagd kan worden dan er afgedragen moet worden.

Hieronder wordt dit weergegeven. Uitgangspunt is dat vrijwel alle inkomsten in januari-maart plaatsvinden en alle uitgaven grotendeels in april-december. Links wordt de situatie zonder Btw-heffing samengevat en rechts de situatie dat er wel Btw teruggevraagd kan worden en niet of nauwelijks Btw betaald hoeft te worden. Dit zou maximaal een positief saldo van € 3.923,-- kunnen opleveren. In werkelijkheid zal niet alle Btw teruggevraagd kunnen worden, zodat van een iets lager positief saldo moet worden uitgegaan.

		begroting 2024 incl. btw	begroting 2024 met btw-teruggave
inkomsten	totaal	61.400	61.400
Uitgaven	tijdschriften	43.800	40.732
	studiedagen	5.250	4.854
	NOU-kosten	11.960	10.041
	overig	1.850	1.850
	totaal	62.860	57.477
Verschil		-1.460	3.923

Voor 2025 geldt dat over de inkomsten Btw geheven moet worden en over de uitgaven betaalde Btw teruggevraagd kan worden. Verhoging van de contributies met 21% Btw zou de reguliere contributie verhogen van € 55,-- naar € 66,55. Hier tegenover staat dat de kosten lager liggen, omdat de betaalde Btw teruggevraagd kan worden. Verder is nog onduidelijk of over de gehele contributie het 21% Btw-tarief moet worden gehanteerd of dat voor de contributies voor het bestemmingsdeel Limosa en Ardea een Btw-tarief van 9% gehanteerd mag worden. We vinden het belangrijk om ten aanzien van dit punt een Btw-deskundige te raadplegen, zodat we later niet geconfronteerd worden met een Btw-naheffing.

We vragen de ledenvergadering dan ook toestemming om, indien noodzakelijk, de contributies en de tarieven voor abonnees in 2025 zodanig te verhogen dat met een sluitende begroting gewerkt kan worden. We streven ernaar om de verhoging zo klein mogelijk te houden. De tarieven voor agentschappen en instituten worden voor 2025 wel met het daarvoor geldende Btw-tarief verhoogd, zodat de netto-inkomsten hiervan gelijk blijven met de huidige situatie. In de loop van 2024 zullen we de NOU-leden informeren over de eventueel noodzakelijk geachte verhoging.

7.7 Kascontrole boekjaar 2022 en 2023

De kascommissie (Ruben Fijn en Rinse Wassenaar) heeft op 5 maart 2024 de financiële stukken van het boekjaar 2022 gecontroleerd. Goedkeuring daarvan stond nog open.

Ook is de Kascommissie tijdens dit overleg geïnformeerd over het nieuwe AFAS-systeem en de oorzaken van de aanloopproblemen met het produceren van de Jaarrekening en Balans 2023. De vrijwel definitieve stukken van het boekjaar 2023 zijn vervolgens aan de Kascontrolecommissie voorgelegd. Op basis van deze stukken heeft de Kascontrolecommissie tijdens de Algemene Leden Vergadering van 9 maart 2024 een positief advies gegeven voor het goedkeuren van de Jaarrekening 2023. De ALV heeft hiermee ingestemd. Op 10 en 11 maart 2024 zijn de definitieve jaarcijfers 2023 door de Kascontrolecommissie gecontroleerd. De laatste vragen m.b.t. toedeling van kosten aan posten (zonder gevolgen 'onder streep') zijn eveneens tot tevredenheid beantwoord. Op 11 maart 2024 heeft de Kascommissie haar definitieve goedkeuring van het boekjaar 2023 aan het NOU-bestuur kenbaar gemaakt met een aanvulling op haar verklaring van 5 maart 2024.

5 / 28 februari 2024

21 maart 2024 aangevuld met het financieel jaarverslag 2023, de begroting 2024 en de bijbehorende toelichtingen

Christiaan Both	voorzitter
Albert de Jong	secretaris
Theo Boudewijn	penningmeester
Janske van de Crommenacker	
Frank de Miranda	
Kees Schreven	
Tom Versluijs	

Aspirant bestuursleden:

Evy Gobbens	
Youri van der Horst	
Jouke Altenburg	beoogd 1 ^e secretaris